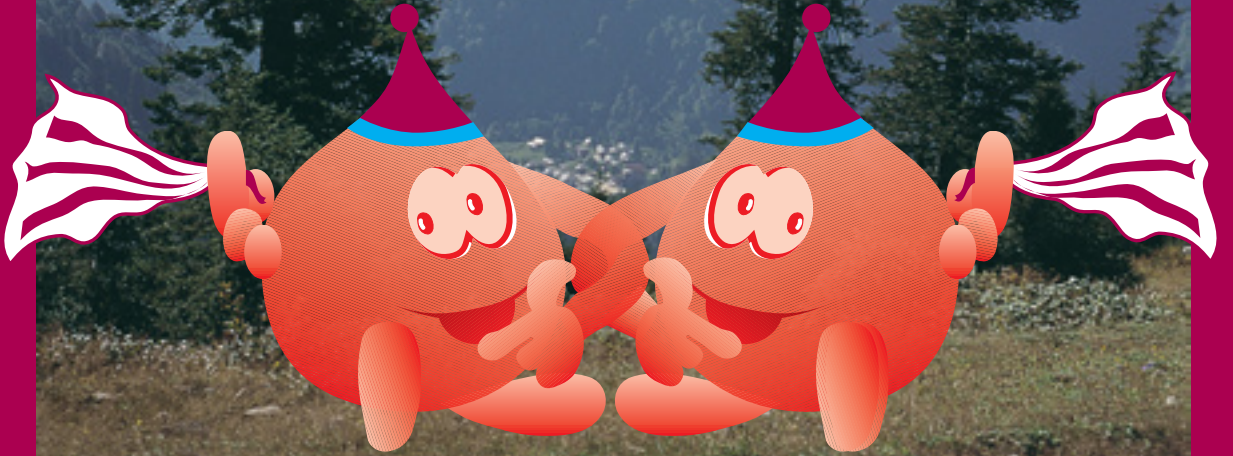

Ulusal Kan Merkezleri ve Transfüzyon Derneği Kursu 4-8 Eylül TRABZON

İÇİNDEKİLER

HABERLER

Ulusal Kan Merkezleri ve Tıbbi Kursu (V) 3

KURS PROGRAMLARI

6

Trabzon, yeşille mavinin
buluştuğu tarihi kent
Dr. Faruk Aydın 8

Kara değil, yeşil deniz
Oğuz Kurdoğlu 9

Antik Dönem Karadeniz Tarihi
Prof. Dr. Ercüment Ovalı 12

BİLİMSEL
Laboratuvarlarda Kalite Yönetim Sistemi
Hülya Aşkaroğlu 13

Sevgili Kan Bankacılar

Derneğimiz Trabzon'da Kan Bankacılığı ve Transfüzyon Tıbbi'nda Kalite Arıyor

Kan Merkezleri ve Transfüzyon Derneği (KMTD)'nin Sağlık Bakanlığı ile birlikte düzenlediği sempozyum, kurs ve kongreler ülkemizde kan bankacılığı ve doğru kan kullanımı konusunda önemli iyileşmelere yol açmıştır. En önemlisi, bu konu tıbbi çevrelerde daha fazla önemsenmiş, kan bankacılığı ve transfüzyon tıbbi konusunda istekli çalışmalar yapılmaya ve kan bankalarının çağdaş koşullara uygun olarak düzenlenmesi için her türlü gayret gösterilmeye başlanmıştır. Ancak bu çalışmalar her yöneticinin kendi doğruları çerçevesinde yürütülmektedir. Sağlık konusunda standartların belirlenmesi hizmetin kalitesi ve ülke çapında eşit tıbbi hizmet için çok önemlidir. Transfüzyon gibi insan sağlığını çok ilgilendiren bir konuda kalite ve standartların sağlanması daha da önemlidir. Bu konu ile ilgili olarak derneğimiz ve Türk Standartları Enstitüsü (TSE) 04-07 Eylül 2001 tarihinde (bundan önceki kurs ve kongrelerde yaptığımız gibi Sağlık Bakanlığı ile) Trabzon'da yapacağı kurs'un konusunu "**Kan Bankacılığı ve Transfüzyon Tıbbında Kalite Yönetim Sistemi**" olarak seçmiştir. Böylece derneğimiz bir ilke daha imza atarak ülkemizde kendi konusunda üç günlük bir kurs programının tamamını Kalite Yönetim Sistemi'ne ayırmıştır.

Damla bültenimizin bu sayısında ağırlıklı olarak bu yıl 04 - 07 Eylül 2001 tarihleri arasında Trabzon'da düzenleyeceğimiz kurslardan ve Kan Bankacılığı ve Transfüzyon Tıbbında Kalite Yönetim Sisteminden bahsedeceğiz. Ayrıca sizlere Prof. Dr. Ercüment Ovalı'nın "Antik Dönemde Karadeniz Tarihi", Dr. Faruk Aydın'ın "Trabzon, yeşille mavinin buluştuğu tarihi

kent” ve Orm. Yük. Müh. Oğuz Kurdoğlu’nun “Kara değil, yeşil deniz” isimli yazıları ve güzel fotoğrafları ile Karadeniz ve Trabzon’un bilinen ve bilinmeyen yönlerinin bir bölümünü göstermeye çalışacağız. Yine bu sayıda TSE’den Endüstri Mühendisi Hülya Aşkaroğlu’nun “Laboratuvarlarda Kalite Yönetim Sistemi” yazısını büyük bir ilgiyle okuyacağınızdan eminim. Çünkü söz konusu yazı Biyokimya ve Mikrobiyoloji Laboratuvarlarının yanısıra Kan Merkezlerinin Laboratuvar ünitelerini de kapsamaktadır.

TSE uzmanları, Trabzon’daki kursta görev alacak Kan Merkezi kökenli konuşmacılara yönelik 21-22 Haziran 2001 İstanbul’da iki günlük eğitimcilerin eğitimi kursu düzenledi. Birlikte Kan Bankacılığı ve Transfüzyon Tıbbında Kalite Yönetim Sistemi’nin çatısı oluşturuldu ve bu çalışmalar halen devam etmektedir. Daha önceki kurs, kongre kitaplarında ve Damla’nın son sayılarında (özelikle 40. sayı) Kalite Yönetim Sistemleri, Standartlar ile ilgili yazılar göreceksiniz. Bu yazıları önceden inceleyerek gelerseniz kurs boyunca sizlerin katılım ve katkıları büyük olacaktır. Ayrıca bütün oturumlar interaktif olarak yapılacak ve bu interaktif oturumların tümünde TSE’den uzman bir eğitmen mutlaka yer alacaktır.

Bundan önceki kurs ve kongre kitaplarının birer başvuru kaynağı haline geldiğini görmekten son derece mutluyuz. Yaklaşık beş yıl önce elimizde Kan Bankacılığı ve Transfüzyon Tıbbı ile ilgili hemen hemen hiçbir Türkçe kaynak kitabın olmadığını düşünürsek, bugüne kadar KMTD tarafından basılan kitaplar ve bundan sonra basılacak olan (Trabzon kursu için iki adet yeni kitap) kitapların önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır

3 Mart – 30 Mayıs 2001 tarihlerinde gerçekleştirilen Türkiye Kızılay Derneği’nin yeniden yapılandırma projesi kapsamında öncelikle tıbbi personelin (doktor, hemşire, teknisyen, vd) eğitilmesi amacıyla gerçekleştirilen Kan Merkezleri ve Transfüzyon Tıbbı Kursu, KMTD ve Türkiye Kızılay Derneği işbirliği sonucu son derece başarılı bir şekilde tamamlanmıştır. Ben buradan kursa katkıda bulunan ve bizimle son derece uyumlu bir şekilde çalışan başta Kızılay yöneticilerine ve kursta görev alan tüm eğitmenlere teşekkür ederim. İç sayfalarda Türkiye Kızılay Derneği Genel Başkanı Sayın Dr.Ertan Gönen’in bir teşekkür mektubunu yayınlıyoruz.

Ayrıca sizlere yine sevindirici bir haber vermek istiyorum. Derneğimizin Web sayfası tasarımı ve düzenlenmesi yeni bir domain name altında medikal sektör ağırlıklı çalışan

profesyonel bir firmaya verildi. Yeni adresimiz www.kmtd.org.tr olarak belirlendi. Günlük hayatımızda gittikçe daha sık yer alan internet kullanımı, dernek çalışmalarının daha yaygın izlenmesi ve iletişim hizmetlerinin daha süratli yerine getirilebilmesinde çok yararlı olacaktır. Dernek üyelerinin sitemizi sıklıkla ziyaret etmesini arzulamaktayız. Çünkü sitemizde yönetim kurulu kararlarının daha hızlı takibi, tüm kan bankalarının listesi, bilimsel etkinliklerin takibi, ilgili kurs ve kongrelere kayıt yapılması, duyuru gönderilmesi, faydalı pratik bilgiler, ilgili mevzuatlar, diğer sitelere bağlantılar ve daha bir çok konuda kolaylıklar mümkün olabilecektir.

26 Mayıs 2001 tarihinde IV. Olağan Genel Kurulumuzu gerçekleştirdik. Yeni Yönetim ve Denetim Kurulunun Asil ve Yedek üyelerinin listesini, Yönetim Kurulu faaliyet raporunu bu sayımızda yayınladık.

Donör bilgilendirme formu ile ilgili çalışmayı da göreceksiniz. Trabzon’a bu konudaki önerilerinizle gelebilirsiniz veya önerilerinizi kmtders@superonline.com adresine yazabilirsiniz.

Bu kurslara katılımı pratik uygulamaları aksatacağı kaygısı ile sınırlı tutmak istedik. Fakat katılım için Kan Merkezleri çalışanlarından çok fazla telefon ve faks aldık. Daha önceki kurs ve kongrelere katılım ve heyecanı düşününce sınırlamadan vazgeçtik. Yalnız Trabzon’da önemli bir sorunumuz var. Kursların yapılacağı Grand Zorlu Otel’de oda sayısı oldukça sınırlı. Bu otele yerleştirme işlemi kayıt ve otel rezervasyonunu tamamlamış katılımcıların başvuru sırasına göre yapılacaktır. Geç başvuruda bulunan değerli arkadaşlarımızı ve firmalarımızı burada uyarmak istiyorum. Sonradan dernek ve düzenleme kurulu bu konuda herhangi bir sorunla karşılaşmak istememektedir. Ayrıca Usta ve Horon Oteller yürüme mesafesinde olup yalnızca konaklama ve kahvaltı amacıyla kullanılacaktır. Katılımcılar diğer bütün aktivitelerden aynı düzeyde faydalanacaktır.

Son olarak; kurs programı, bilimsel komite, organizasyon komitesi ve başvuru formunu (Bu formu doldurarak Dernek merkezimize en kısa sürede başvurunuz) iç sayfalarda bulabilirsiniz.

En güzel ve en doğruyu bulmak üzere birlikte çalışmaya ve üretmeye devam!

Trabzon’da buluşmak dileğiyle!

Dr. Ramazan Uluhan

Kan Merkezleri ve Transfüzyon Derneği II. Başkanı

Ulusal Kan Merkezleri ve Transfüzyon Tıbbı Kursu (V)

04 - 07 Eylül 2001

Grand Zorlu Otel - Trabzon

04-07 Eylül 2001 tarihinde Trabzon Grand Zorlu Otelinde
düzenlenecek olan kurslarla ilgili gelişmeleri

www.kmtd.org.tr

web adresimizden takip edebilirsiniz.

Ayrıntılı bilgi için:

www.kmtd.org.tr sitesinden

TRABZON EYLÜL 2001 logosunu tıklayınız.
(Başvurularınızı bu siteden yapabilirsiniz)

Banka hesap numaraları

Kayıt ücreti için; Yapı Kredi Bankası Zeynep Kamil Şubesi
(Şube kodu 0546) 1016329-5 no'lu TL hesabı

Otel rezervasyonu için; Yapı Kredi Bankası Zeynep Kamil Şubesi
(Şube kodu 0546) 3006211-7 no'lu USD hesabı

Stand ücreti ve diğerleri için; Yapı Kredi Bankası Zeynep Kamil Şubesi
(Şube kodu 0546) 3006210-9 no'lu USD hesabı

e-mail adresimize her
türlü yazı ve görüşlerinizi
bekliyoruz.

kmtders@superonline.com

İletişim ve yazışma adresleri

Kan Merkezleri ve Transfüzyon Derneği:

Bağdat Cad. Kumbaracılar Çıkmaı Birlik Apt. B Blok
No: 16/24 Feneryolu 81030 Kadıköy / İSTANBUL
Tel: (0216) 414 44 17 (pbx) Faks: (0216) 414 44 19
E-mail: kmtders@superonline.com

Genel Sekreter: Dr. Ramazan ULUHAN

Tel-Faks: (0216) 492 95 51 Cep Tel: (0542) 312 79 69
E-mail: ruluhan@superonline.com

Turizm Şirketi: Cnidus Turizm ve Seyahat Acentası & Nisan Organizasyon

Akkavak Sk. Karahan Apt. No: 19/21 K:2 D:8 Nişantaşı / İstanbul
Tel: (0212) 291 19 06 Faks: (0212) 219 05 88
E-mail: cnidus@cnidus-tr.com

04-07 Eylül 2001 tarihinde Trabzon Grand Zorlu Otelde düzenlenecek olan Ulusal
Kan Merkezleri ve Transfüzyon Tıbbı Kursu (V) takvimimiz aşağıdadır.

Kayıt Formu (Son Gönderme Tarihi)	15 Ağustos 2001
Otel Rezervasyon Formu (Son Gönderme Tarihi)	15 Ağustos 2001
Açılış	04 Eylül 2001
Kurs Bilimsel Program (1)	04 - 06 Eylül 2001
Kurs Bilimsel Program (2)	04 - 06 Eylül 2001
Kongre Gezisi	06 - 08 Eylül 2001
Dönüş	08 Eylül 2001

Yeterli sayıda başvuru olduğu takdirde Ankara ve İstanbul'dan Trabzon'a gidiş - dönüş otobüs seferi düzenlenecektir.

Ulusal Kan Merkezleri ve Transfüzyon Tıbbi Kursu (V)

04 - 07 Eylül 2001 / Grand Zorlu Otel - Trabzon

DÜZENLEYENLER

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ

KAN MERKEZLERİ VE TRANSFÜZYON DERNEĞİ

ONURSAL BAŞKAN

Sağlık Bakanı Doç.Dr. Osman DURMUŞ

ONUR KURULU

Doç.Dr. Sefer AYCAN

Prof.Dr. Şükrü CİN

Dr.Tahsin ECER

Dr. Ertan GÖNEN

Prof.Dr. Tekin KANRA

Prof.Dr. Kaya KILIÇTURGAY

Dr. Füsun SAYEK

Prof.Dr. Yücel TANGÜN

Prof.Dr. Atilla YALÇIN

Prof.Dr. Şadi YENEN

DÜZENLEME KURULU

BAŞKANLAR

Prof.Dr. Mahmut BAYIK

Prof.Dr. Ercüment OVALI

Mak.Müh. Savaş AVCI

GENEL SEKRETER

Dr. Ramazan ULUHAN

ÜYELER

Yrd.Doç.Dr. Faruk AYDIN

Yrd.Doç.Dr. Nil Banu KILIÇ

Yrd.Doç.Dr. Sami KARTI

Dr. Erhun MERDANOĞULLARI

Yrd.Doç.Dr. Yavuz TEKELİOĞLU

BİLİMSEL KURUL

Dr. Nilgün ACAR

Yrd.Doç.Dr. Hüsnü ALTUNAY

Doç.Dr. Davut ALBAYRAK

Yrd.Doç.Dr. Faruk AYDIN

Doç.Dr. Önder ARSLAN

Dr. Güçhan ALANLI

Fiz.Yük.Müh. Teoman ALPAY

End. Müh. Hülya AŞKAROĞLU

Prof.Dr. Mahmut BAYIK

Dr. Rukiye BERKEM

Dr. Nur Arditi BENZONANA

Prof.Dr. Filiz BÜYÜKKEÇECİ

Doç.Dr. Duran CANATAN

Dr. Fuat ÇETİNKAYA

Yrd.Doç.Dr. Yasemin HEPER

Prof.Dr. Sabri KEMAHLI

Doç.Dr. İhsan KARADOĞAN

Dr. Esra KARAKOÇ

Yrd.Doç.Dr. Nil Banu KILIÇ

Dr. Abdurrahman KARA

Dr. Nafiz KOÇAK

Fiz.Yük.Müh. Şeyda KESKİN

Dr. Reha MASATLI

Prof.Dr. Ercüment OVALI

Yrd.Doç.Dr. Feza OTAĞ

Doç.Dr. Osman ÖZCEBE

Prof.Dr. Gülyüz ÖZTÜRK

Dr. Gülsüm ÖZET

Dr. Nuri SOLAZ

Kadir SÖNMEZ

Dr. Meral SÖNMEZOĞLU

Prof.Dr. Okan TÖRE

Doç.Dr. Mahmut TÖBÜ

Prof.Dr. Zümrüt UYSAL

Dr. Ramazan ULUHAN

KAYIT

Kurs Kayıt Formu doldurularak ilgili banka dekontu fotokopisi ile birlikte en geç 15 Ağustos 2001 tarihinde elimizde olacak şekilde dernek adresine posta veya faks ile gönderilmelidir. Kurs kaydının yapıldığına dair bir belge (bu belge, kaydınız yapıldığında e-mail ya da posta ile size gönderilecektir) ile 04 - 07 Eylül 2001 tarihleri arasında Grand Zorlu Otel Trabzon'da 08:00 - 17:00 saatleri arasında açık olacak CNİDUS Standından çantalar temin edilecektir. Çeşitli aksaklıklar yaşanmaması için kayıtlar belirtilen tarihe kadar yaptırılmalıdır. Aksi halde düzenleme kurulu çanta ve davetiye eksikliklerinden sorumluluk kabul etmeyecektir. Kurs sırasında yapılacak olan kayıt sadece bilimsel oturumlara katılabilmek içindir. Otel rezervasyonunun ayrıca yapılması gerektiği unutulmamalıdır. Yalnız bir kursa kayıt yaptırabilirsiniz.

Çanta İçeriği: Yaka kartı, kokteyl prolonge-gala yemeği, çay - kahve ikram fişleri, kongre kitabı ve katılım belgesi.

Refakatçiler: Organizasyonda aksama olmaması için refakatçi kaydının, katılımcı kaydıyla birlikte yaptırılması önemle rica olunur. Refakatçi kayıt ücreti yatırılmadığı takdirde yaka kartı, kokteyl prolonge-gala yemeği ve çay - kahve ikram fişleri çantada bulunmayacaktır.

İade: Katılımdan vazgeçilmesi halinde, iptal 15 Ağustos 2001 tarihine kadar kongre düzenleme kuruluna bildirildiği takdirde kayıt ücretinin %50'si iade edilecek, bu tarihten sonra geri ödeme yapılmayacaktır. İptallerin yazılı olarak bildirilmesi gerekmektedir.

Otel Rezervasyonu: Kurs kayıt formundaki otel rezervasyon bölümü doldurularak ilgili banka dekontu fotokopisi ile birlikte en geç 15 Ağustos 2001 tarihinde elimizde olacak şekilde yazışma adresine posta veya faks ile gönderilmelidir. Kurs otelinin kapasitesi sınırlı olduğundan belirtilen rezervasyon tarihine uyulması önemle rica olunur. Sponsor firmanın olup olmadığına bakılmaksızın 06 Eylül 2001'deki kurs gezisi ve öğle yemeği ile 07 Eylül 2001'deki Ayder yaylası konaklaması ve transferler otel rezervasyonunun içinde kabul edilecektir.

KREDİLENDİRME:

Kurs sırasında tüm bilimsel aktiviteler Türk Tabibler Birliği STE Kredilendirme Komisyonu tarafından kredilendirilecektir.

**MERKEZLERİ VE TRANSFÜZYON
DERNEĞİ**
Tarih: 29.06.2001
No: 133

**TÜRKİYE KIZILAY DERNEĞİ
GENEL BAŞKANLIĞI**

SAYI : Kan.Hiz.Müd.
KONU : Teşekkür hk.

29.06.2001

**KAN MERKEZLERİ VE TRANSFÜZYON
DERNEĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKANLIĞINA
İSTANBUL**

Türkiye Kızılay Derneğinin Yeniden Yapılandırma Projesi kapsamında çok önemli bir yere sahip olan Kan Hizmetlerine yönelik faaliyetlerin başında önceliği eğitim almış bulunmaktadır. Öncelikle tıbbi personelin eğitilmesini amaçlayan derneğimiz bu amaçla büyük desteğini görmüş olduğu Kan Merkezleri ve Transfüzyon Derneği ile işbirliği içerisinde bir ilke daha imzasını atmıştır. 23 Mart 30 Mayıs 2001 tarihleri arasında sürdürülen ve başarıyla tamamlanan Kan Bankacılığı ve Transfüzyon Kursu'na katkıda bulunan başta derneğiniz yöneticileri olmak üzere kursta görev alan tüm uzman öğretim üyelerine teşekkür ederim.

Dr. Ertan GÖNEN
Türkiye Kızılay Derneği
Genel Başkanı

KAN BANKACILIĞI VE TRANSFÜZYON TIBBİNDA KALİTE YÖNETİM SİSTEMİ KURSU

Tarih	Saat	Konu	Konuşmacı
4 Eylül 2001 SALI	13:00	Açılış	
	14:00-15:00	Kalite Yönetimi (Terim ve Tanımlar)	Dr.Ramazan Uluhan Dr.Mahmut Bayık Teoman Alpay
	15:00-15:15	Kahve Arası ☕	
	15:15-16:15	Yönetim, Planlama ve Sistem	Dr.Nuri Solaz Dr.Reha Masatlı Şeyda Keskin
	16:15-16:30	Kahve Arası ☕	
	16:30-17:30	Ulusal ve Uluslararası Mevzuatlar ve Standartlar	Kadir Sönmez Dr.Duran Canatan Dr.İhsan Karadoğan Hülya Aşkaroğlu
	17:30-18:15	Uydu Sempozyumu	
	20:00	Kokteyl Prolonge 🎵🍹	
5 Eylül 2001 ÇARŞAMBA	09:00-10:00	Proses Yaklaşımı (Sistem, Alt Sistem, Proses ve Alt Proses Oluşturulması, Tanım ve Kontrolü)	Dr.Abdurrahman Kara Dr.Gülyüz Öztürk Şeyda Keskin
	10:00-10:15	Kahve Arası ☕	
	10:15-11:15	Proseslerin Gerçekleştirilmesi Kan ve Kan Ürünleri Elde Edilmesi, Hastaya Transfer Edilmesi	Dr.Yasemin Heper Dr.Meral Sönmezoğlu Teoman Alpay
	11:15-11:30	Kahve Arası ☕	
	11:30-12:30	Proseslerde Ölçme, Analiz	Dr. Fuat Çetinkaya Dr. Hüsnü Altunay Dr. Nafiz Koçak Teoman Alpay
	12:30-14:00	Öğle Yemeği 🍴	
	14:00-15:00	İnsan Kaynakları ve Personel Akreditasyonu	Dr.Okan Töre Dr.Mahmut Töbü Şeyda Keskin
	15:00-15:15	Kahve Arası ☕	
	15:15-16:15	Laboratuvar Kalite Yönetimi I- Yönetim Şartları	Dr.Nilgün Acar Dr.Nil Banu Kılıç Dr.Esra Karakoç Hülya Aşkaroğlu
	16:15-16:30	Kahve Arası ☕	
	16:30-17:30	Laboratuvar Kalite Yönetimi II- Teknik Şartlar	Dr.Nilgün Acar Dr.Nil Banu Kılıç Dr.Esra Karakoç Hülya Aşkaroğlu
	17:30-18:15	Uydu Sempozyumu	
6 Eylül 2001 PERŞEMBE	20:00	Akşam Yemeği 🍴	
	09:00-09:45	Sürekli İyileştirme ve Verimlilik	Dr.Gülyüz Öztürk Dr.Filiz Büyükeçeci Şeyda Keskin
	09:45-10:00	Kahve Arası ☕	
	10:00-10:45	Kalite Yönetim Sistem Denetimleri (TS-EN-ISO9000=2000 TS-EN-ISO 17025)	Dr.Duran Canatan Dr.İhsan Karadoğan Hülya Aşkaroğlu Teoman Alpay
	10:45-11:00	Kahve Arası ☕	
	11:00-12:00	Program Sonu Özet –Tartışma (Yöneten: Dr. O. Şadi Yenen)	
	12:00-13:30	Öğle Yemeği 🍴	
	13:30-14:30	Sınav	
	15:30	Sümela Manastırına Hareket / Yemek - Coşandere	
	10:00	Kongre Gezisi, Gala Yemeği ve Konaklama (AYDER YAYLASI)	
7 Eylül 2001	10:00-12:00	Dönüş (AYDER YAYLASI)	

ULUSAL KAN MERKEZLERİ VE TRANSFÜZYON TIBBİ KURSU (V)

Tarih	Saat	Konu	Konuşmacı
4 Eylül 2001 SALI	13:00	Açılış	
	14:00-15:00	Kan Merkezlerinde Kayıt	Dr.Davut Albayrak
	15:00-15:15	Kahve Arası	
	15:15-16:15	Kan Merkezlerinde Teknik Donanım	Dr.Sabri Kemahlı
	16:15-16:30	Kahve Arası	
	16:30-17:30	Donör Seçimi ve Kanın Alınması	Dr.Feza Otağ
	17:30-18:15	Uydu Sempozyumu	
	20:00	Kokteyl Prolonge	
5 Eylül 2001 ÇARşAMBA	09:00-10:00	Kan Grup Antijenleri	Dr.Rukiye Berkem
	10:00-11:15	Kahve Arası	
	10:15-11:15	Kan Gruplarının Saptanması	Dr.Nur Arditi Benzonana
	11:15-11:30	Kahve Arası	
	11:30-12:30	Transfüzyonla Bulařan İnfeksiyonlar ve İnfeksiyöz Tarama Testleri	Dr.Faruk Aydın
	12:30-14:00	Öğle Yemeği	
	14:00-15:00	Tranfözyon Öncesi Uygunluk Testleri	Dr.Osman Özcebe
	15:00-15:15	Kahve Arası	
	15:15-16:15	Kan Kompenetlerinin Hazırlanması, Saklanması ve Nakli	Dr.Zümrüt Uysal
	16:15-16:30	Kahve Arası	
	16:30-17:30	Tromboferez	Dr.Ercüment Ovalı
	17:30-18:15	Uydu Sempozyumu	
	20:00	Akşam Yemeği	
6 Eylül 2001 PERşEMBE	09:00-09:45	Transfüzyon Pratiği ve Transfüzyon Uygulamalarının Takibi	Dr.Güçhan Alanlı
	09:45-10:00	Kahve Arası	
	10:00-10:45	Kan Bankalarında Toplam Kalite Yönetimi	Dr.Önder Arslan
	10:45-11:00	Kahve Arası	
	11:00-12:00	Kan Bankacılığında Bioemniyet	Dr.Gülsüm Özet
	12:00-13:30	Öğle Yemeği	
	13:30-14:30	Sınav	
	15:30	Sümela Manastırına Hareket / Yemek - Coşandere	
7 Eylül 2001	10:00	Kongre Gezisi, Gala Yemeği ve Konaklama (AYDER YAYLASI)	
8 Eylül 2001	10:00-12:00	Dönüş (AYDER YAYLASI)	

Trabzon, yeşille mavinin buluştuğu tarihi kent

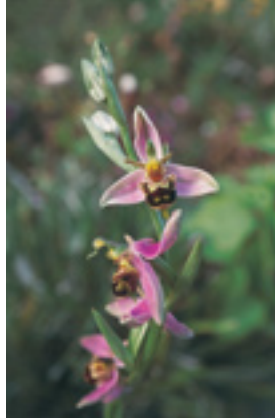
► Dr. Faruk Aydın*

Kaçkar Dağları Milli Parkı'nın en dokunulmamış en yaban yan vadilerinden biri: Palovit Deresi.

Tarihi İpek Yolu üzerinde bulunan Trabzon, Doğu Karadeniz Bölgesi'nin en büyük ve önemli kültür, turizm ve ticaret merkezidir. Trabzon'un bu özelliği tarih boyunca da devam etmiştir. Trabzon'un tarihi M.Ö. 4 bin yıllarına kadar dayanmaktadır. Bölgede, tarih boyunca çeşitli kavimler hüküm sürmüş, bir çok devletler kurulmuş ve Trabzon bu devletlerin uzun yıllar başkenti olmuştur. İpek Yolu üzerinde bulunan Trabzon, Marco Polo'dan, Evliya Çelebi'ye kadar her dönemde bir çok seyyahın uğrak yeri olmuştur.

Trabzon, 1200 yıllarında Selçuklular tarafından bir çok kereler kuşatılmış ancak alınamamıştır. 1461 yılında Fatih Sultan Mehmet tarafından fethedilerek Osmanlı topraklarına katılan Trabzon, önce sancak daha sonra ise eyalet merkezi olmuştur. Ünlü Osmanlı padişahlarından Yavuz Sultan Selim Trabzon'da uzun süre valilik yapmış, oğlu Kanuni Sultan Süleyman da Trabzon'da doğmuş ve büyü-

Karadeniz aynı zamanda orkideler vatanıdır. Bunlardan biri: Ophrys apifera.

Kaçkar dağlarında çok sayıda kemer köprülerden biri. Çat yaylası Osmanlı'dan bize kalan pek çok mirastan sadece biri.

müştür.

Trabzon yeşille mavinin, doğayla tarihin, kültürle insanın iç içe olduğu bir ildir. Bu ilde gerçekten görülmeye değer pek çok tarihi ve turistik yer vardır. Bu tarihi mekanların en önemlileri Atatürk Köşkü, Sümela Manastırı, Gülbahar Hatun Cami, Ayasofya Müzesi, Fatih Cami, Trabzon Surları, Akçaabat Evleri, Cephanelik, Sürmene Evleri, Ahi Evren Cami ve Trabzon Evleri'dir. Turistik yerlerin önemlilerin ise Uzungöl, Çamburnu, Meryemana Milli Parkı, Zigana Dağları, Boztepe, Haldizen Dağları, Hamsiköy, Sultan Murat, Kadirga, Karadağ, Hıdırnebi, Haçka, Şolma, Erikbeli, Şekersu, Acısu, Sarıtaş ve Üçpınar gibi yaylalardır. Trabzon'un ekonomisi başlıca ticaret, tarım, balıkçılık ve el sanatlarına dayalıdır. Tarımda fındık, tütün, çay ve mısır önemli bir yer tutar. El sanatlarında bakırcılık ile altın ve gümüşten hasır bilezik örülmesi önem taşır.

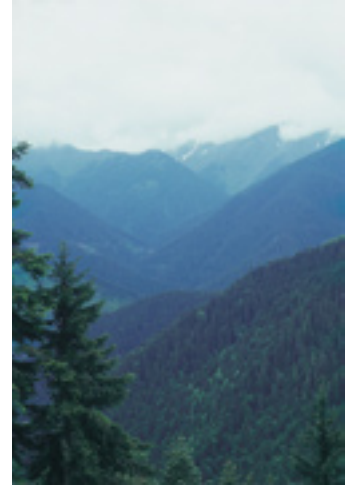
Trabzon, kendine özgü kemençe veya davul-zurna eşliğinde oynanan kıvrak horonu yanında, bir çok ulusal ve uluslararası başarılar elde etmiş bordo-mavi renkli

Trabzonspor futbol takımı ile de ünlüdür.

Eylül ayında iklim; ortalama sıcaklık 20°C civarındadır. Güneş bakımından kapalılık oranı 9/30 dur. Nispi nem %74 civarındadır. Yağış miktarı 78.3 cm/m²'dir. Bu yağmur oranı yıl boyunca ortalamanın üstünde olduğu için şemsiyenizi ve yağmurluğunuzu unutmayınız.

* KTÜ Tıp Fakültesi

Fotoğraflar: Oğuz Kurdoğlu

Artvin - Hatila Vadisi Milli Parkı. Yeşil denizden bir parça.

Kara değil yeşil deniz

► Oğuz Kurdoğlu*

Artvin - Ardanuç Tepedüzü köyü. Son derece sağlıklı bir çevre içinde yaşamını sürdüren orman köylerimizden biri.

Çeşitli rivayetler vardır ki; Karadeniz adını, kimine göre sevenlerin kara bahtından kimine göre ise öfkelenildiğinde döndüğü siyah renginden almıştır. Ama insanların yanıldıkları bir şey var. Bölge, adını denizinden alsa da rengini tabiat anadan almış. Denize doğru bakınca adını hatırlatsa da aslında denizden karaya bakanlara daha çok şey anlatmak ister mevsim mevsim rengarenk elbiseleriyle. Ama en çok da toprağı sıkı sıkı saran mantosuyla adeta yeşil bir deniz olur karşınızda. bu elbise üstünde ne çok lekeler bırakıyor insanoğlu günümüzde. Önce bunları kısacık da olsa anlatalım sonra dalalım yeşil denizin derinliklerine.

Teknoloji, nüfus artışı ve kentleşmenin ortak zaferi ile oluşan ve artık dünyamızı ciddi şekilde tehdit eden çevre sorunları, özellikle kırsal alanlarda ve bozulmamış doğal kaynaklar üzerinde -kalkınmaya paralel! tahribatını her geçen gün arttırıyor.

Oysa insanoğlu doğaya muhtaç, çünkü doğanın bir parçası. Kendisinin de ait olduğu bir kaynağı tahrip etmenin aslında kendi sonunu hazırlıyor demek olduğunu anladığında korkarız kendini koruyacak yeni gemiler aramak zorunda kalacak. Bozuldu mu “doğal denge” denen olağanüstü uyum, başka bir

deyişle ekosistemin sağlığı, geriye döndürmek ne uzun bir çaba ve ne büyük bir para demektir.

Özetle yasa dışı avcılık ve orman kesiminden yaylalarda başlayan betonlaşmaya, erozyon ve çöp sorunundan içme sularındaki probleme kadar Türkiye’de var olan sorunların hemen hepsi Doğu Karadeniz’de de mevcuttur. Ancak Doğu Karadeniz’de var olanların hepsi elbette ki ülkenin diğer bölümlerinde bulunmamaktadır ve zaten o nedenle burası “eşsiz bir ekosistem” olarak adlandırılmaktadır.

Sürekli bozulan ve küçülen habitatların yaban hayatı, su ve toprak koruma, estetik ve sağlık gibi onlarca hizmeti tam anlamıyla yapamadıkları iyi bilinmelidir. Oysa gelecek, bu doğal alanlarımızın korunmasına bağlıdır. Son yıllarda üzerinde çok durulan biyolojik çeşitliliğin gerçek anlamda korunmasının salt tür koruma ile değil doğaya uygun toprak

kullanımı ve ekosistemlerin korunması ile mümkün olacağının hatırdan çıkartılmaması gerek. Doğa tarihçisi David Thoreau “ben ormana inanırım... yabanda dünyanın kurtuluşu yatar... yaşam yabandan ibarettir.. en canlı olan en yaban olandır.” diyerek daha 1800’lerin ilk yarısında bozulmamışlığın önemini anlatıyordu.

İnsanların doğa ile ilişkilerinde çok belirgin ve ayrıcalıklı yere sahip olan ormanlar, günümüzde doğal kaynakların tahrip edilme sürecinden en fazla nasibini almış ekosistemlerin başında geliyor. Odun

Gönüllerin sultanı Atmaca. Eylül - Kasım arası herşey bu kuşun çevresinde şekillenir Rize

Sal Yaylasında gün, bir bulut denizinden batıyor. İnsan bu manzarayı görünce “Kaz uçarda laz uçmaz mı?” deyip kendini bırakası geliyor bulutların üstüne.

Hopa arasında.

hammaddesinin 6 bin kullanış yerinin olması ormanlar üzerindeki anormal insan baskısının sebebinin açıklamaya yeterli olabilir. Genel olarak tüm ilaç hammaddesinin %25'i, kanser için gerekli ilaç hammaddesinin ise %70'i tropik ormanlardan gelmektedir. Ayrıca araştırmalar, ormanların ruh sağlığı ve dinlenme bakımından da insanlar üzerinde çok etkili olduğunu bildirmektedir. Amerika'da yapılan bilimsel bir araştırma bu durumu somut olarak ortaya koymuştur. Ormana bakan odalarda yatan hastaların, bina duvarlarına bakan odalardaki hastalardan, ameliyat sonrası kalış ve iyileşme sürelerinin daha kısa, ağrı giderici ilaçların alımının daha az olduğu anlaşılmıştır.

Bölge ormanları ülkemiz ormanlarının yaklaşık % 28'i ile en geniş alanı kaplamaktadır. Ladin, kayın, göknar, sarıçam, kestane, meşe, gürge ve kızılğacın saf ya da diğer orman ağaçları ile oluşturduğu karışık ormanlar, ormangülü çalılıkları, dünyada nesli tükenmekte olan doğal yaşlı ormanlar, akarsu kenarlarındaki allüvial orman ekosistemleri ile sarp kayalıklar ve göl bitki toplulukları, Colchic Flora adıyla anılan bölgenin değişik ve zengin ama bir o kadar yeşil orman örtüsünü oluşturmaktadır. Bitki örtüsünün zenginliği ise pek çok ülkeyi imrendirecek kadar var-sıl. Günümüze dek 160'ı bölge için olmak üzere 300 endemik** 440'ı nadir olmak üzere yaklaşık 2500 bitki taksonunun varlığı saptanmıştır. Bu bitkilerin yaklaşık 300 kadarı ya geleneksel olarak ya da drog olarak pek çok ilaç hammaddesinin ana kaynağı durumunda. Akdeniz ateşi için kullanılan colchicin, kalp ilaçlarının hammaddesi olan ephedrin ve digoksin, göz hastalıkları için ve antidot olarak kullanılan atropin bu eşsiz ekosistemin insanlara sunduğu ilaç hammaddelerinden sadece bir kaçı.

Çeşitli jeolojik özelliklerin bir araya geldiği, yükseklik farklarının oluşturduğu geniş varyasyon ve yaklaşık 300 mm ile 2500-3000 mm arasında değişen yıllık yağış ve farklı iklim şartları, Doğu Karadeniz'e çok ayrıcalıklı ve zengin habitatlar bahşetmiş. Bunun doğal bir sonucu olarak meydana gelen olağanüstü bitki örtüsüne pek çok ülkede nesli tükenmiş çok sayıda hayvan türü eşlik etmeye başlamış. Ayı, domuz, kurt, tilki, çakal, vaşak, yaban keçisi, çengel boynuzlu keçi, yaban kedisi bu zenginliğin sadece çok az bölümü. Ormanda gezerken önünüzden sekerek kaçan karacanın zarafeti çok sıradan bir anı pek çok insan için.

Doğu Karadeniz bir başka zenginliği ile de dünyada çok tanınan bir bölge. Kartal, şahin, atmaca gibi gündüz yırtıcıları için dünyanın en önemli üç göç ve üreme alanından biri bu bölge. Sonbaharda çoğu yabancı pek çok kuş gözlemcisinin ana duraklarından biri bu alan. Yine yöre erkeklerinin neredeyse on'da biri atmaca için vuruyor dağlara kendini. Ellerinin üstünde güzel bir atmaca ile ilçede dolaştı mı değmeyin keyfine. Ne para ne pul görür gözü. Bir süre Arhavi'de çalışmış bir ormancının sözleri aslında her şeyi ne güzel açıklıyor. Ormancı "cüzdanı düşürürsen üzülmeye git bulursun. Çünkü herkesin gözü atmacadadır, kimse yere bakmaz" diye anlatır bu tutkulu geleneği. Kolay mı? Beyaz bir atmacaya karşılık bir otomobilin takas edilmesi avcı palavrası gibi gelse de gerçeğin ta kendisi bu coğrafyada.

Bu zengin miras bölgemizi dünya çapında bazı ünvanlara da kavuşturmuş durumda.

Dağ horozu denen ve sadece Kaçkar zirvelerinde yaşa-

yan bir kuş türü yöreye, dünyada korumada öncelikli 217 endemizm alanından biri olma özelliğini kazandırmıştır. Bölge, Doğal Hayatı Koruma Derneği (DHKD) ve BirdLife International tarafından ülkemizin 100 önemli kuş alanından biri olarak da ilan edilmiş durumda. Ve nihayet Dünya Doğayı Koruma Vakfı (WWF), BirdLife ve Wetlands kuruluşları desteğinde hazırladığı

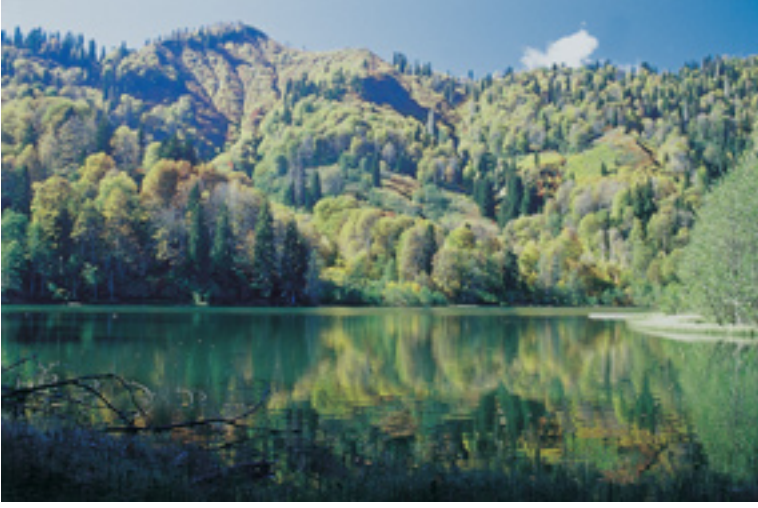

Büyük Deniz Gölü Kaçkar Dağları Milli Parkı içindeki buzul göllerinden biri. Rakım: 3100 m

raporda, bölgenin ılıman kuşak ormanlarını, dünyadaki savunmasız 200 önemli karasal ekolojik bölgeden biri (Global 200 Ecoregion) olarak belirlemiş bulunuyor.

Bu biyolojik zenginliklerin yanında mutlaka söylenmesi gereken jeomorfolojik kaynak hiç de az değil. Doğu Karadeniz bölgesi ve özellikle Kaçkarlar çeşitli morfolojik süreçlerin etkisinde kalmış ve pleistosenin son döneminde (WÜRM) buzullaşmaya uğramıştır. Buna uygun tüm jeomorfolojik izler mevcuttur. Çok sayıda buzul vadisi, yeşil bir kürk içinde olağanüstü manzaralarla salınarak bir başka heyecan verici güzellikler sunan buzul göllerine ulaşır. Her biri 2700 m ve daha yukarılarda bulunan doğanın bu görkemli miraslarına, ulaşımın zorluğundan olsa gerek, henüz insanoğlunun ağır tahrifatı ulaşamamış.

Sahip olduğu değerler açısından büyük bir baskı altında olan Doğu Karadeniz'in kaynaklarını koruyup geleceğe taşıyacak düzenlemeler de hızla yol alıyor. Bölgede toplam

Artvin - Borçka Karagöl. Renklerin dansı ekim başında başlar buralarda. Seyre dalar unutursunuz dünyayı. Ne krizler vardır, ne de enflasyon.

86 bin Ha. alan kaplayan 4 milli park, 5 tabiatı koruma alanı, 2 tabiat parkı ve 2 tabiat anıtı bulunuyor. Bunlar arasında en büyüğü ve en tanınanı 51.550 ha. büyüklüğündeki Kaçkar Dağları Milli Parkıdır. Yaşayan özgün folkloru ile 50'den fazla yaylaya 100'den fazla buzul gölünün eşlik ettiği muhteşem bir geçmişin tüm izlerinin görüldüğü bu yöre Fırtına Vadisi'nin bir bölümünü kapsamaktadır. Korunan alan sayılarının yapılmakta olan çalışmalarla yakın gelecekte artacağı sanılıyor. Bu alanların aynı zamanda turistik potansiyeli de arttırdığı gözden kaçırılmamalıdır. Turizm konusu açılmışken son yıllarda yayla turizminin artan bir ilgi ile gündemi kapladığına da değinmek gerekiyor. Ordu'dan Artvin'e kadar geleneksel kültürün izlerini günümüze taşıyan yüzlerce yayla mevcut. Hepsi birbirinden farklı yüksekliklerde, birbirinden farklı geleneklerin günümüze ulaşan canlı müzeleri gibi adeta. Kaçkar-Samistal Yaylasındaki hünerli taş işçiliği ya da Hazındak yaylasının sanatsal

ahşap evleri, Artvin - Şavşat'ın mimarları kışkandıran estetik şaheseri ahşap konakları ya da Çamlıhemşin'in ünlü taş

Amanita muscaria (ağlayan gelin) mantarı. Bakmayın güzelliklerine son derece zehirlidir.

konakları. Hepsi bu coğrafyanın yaşam biçimine dönüştürülmüş kültürel mirası.

konaklar birer takadır yeşil de-nizde yüzen. Birbirinden ayrılmaz parçalardır. Sonbahar gelince bu yeşil deniz bir bayram yerine döner tüm renkler başlar dansetmeye. Renklerin dansı görülmeye değer ne muhteşem bir tablodur. Her sırtın her dağın ardı başka bir ressamın elinden çıkmışçasına. Zaten Karade-niz'in en güzel yanı da bu değil midir. Her yanı farklı ama her yanı güzel. Bu yüzden gezilecek görülecek ne çok yaylası, ormanı, vadisi, tadına bakılacak ne çok muhlaması, karalahana dolması, Laz böreği vardır.

Doğu Karadeniz Bölgesi henüz bozulmamış bazı bölümleri ile halen dünyanın ilgi çeken doğal alanlarından biridir. Kalkınma bahanesi ile bu sıradışı güzellikler yok edil-memeli ve yapılacak

tüm yatırımda her türlü çevresel etki çok iyi irdelenmelidir. Ekolojik olmayan bir yatır- rımın uzun vadede ekono- mik olamayacağını artık tartışılmaz bir gerçek olduğunun altının çizilmesi gerekmektedir. Ekosistem için bazı etkilerin ortaya çıkışı onlarca yıl da sürebilir. Ancak ekonomik karlılığı sona erdiğinde bu yatırımlar gelecek kuşaklara mali ve çevresel bir yük, kötü bir miras olarak kalacaktır.

Geçmişte "bu taşlardan bizde çok var, alın götürün" dediğimiz tarihi eserlerimizi

geri almaya gücümüz yetebilir. Ancak kaybedilen doğal değerlerimizi geri getirmeye kimsenin gücü yetmeyecektir. Doğayı kaybettiğinizde ona eşlik ederek bu günlere gelen o güzelim kültürel kaynaklarınızı, gele-neklerinizi de kaybe-

dersiniz. Doğayı ve kültürü yani yaşamın çok değerli iki bileşenini...

**Orman Yüksek Mühendisi*

****Endemik: Kozmopolit türlerin aksine dünyanın başka bölgelerinde görülmeyen, belli bir yöreye has tür.**

Trabzon Haçka Yaylası

Altındere Vadisi (Sumela) Milli Parkı - Trabzon

Antik Dönem Karadeniz Tarihi *Bunları biliyor muydunuz?*

► Prof. Dr. Ercüment Ovalı*

1- MÖ. 10,000-7,500 Yılları arasında olduğu düşünülen Nuh tufanında batan Atlantis medeniyetinin şimdilerde Karadeniz kıyılarında arandığını (National Geographic-Türkiye Mayıs 2001),

2- Karadeniz’e, Karadeniz denmeden MÖ 3000 yıllarında eski runic yazılı İskit(Saka) tabletlerinde Oq-Oz Uluq Köl dendiğini (Tarcan H. Ön Türk Tarihi. Kaynak Yayınları: 1998) MÖ 1000 yıllarında Helenler tarafından karadenizin hırçın tabiatından dolayı Misafir sevmeyen deniz anlamında Pontos Axeinos dendiğini ve daha sonra bu sevimsiz ifadenin değişerek misafir seven anlamına gelen Pontos Eukseinos olduğunu (Danoff M. Pontos Euxeinos. Re Suppl IX: 1962).

3- Karadenizin bilinen ilk halklarının MÖ 2000’li yıllarda Akhialılarla (Helenlerle) savaştan ve Anadolu’nun ilk kurtuluş savaşını veren Troya’lılara (Truvalılara) yardım etmek için tüm Anadolu halkları gibi savaşa koştuğunu (Bu olaydan 4000 yıl sonrada olaylanacak İstiklal savaşına katılan Giresun Erleri gibi) (Homeros İliad II. 856 - 857 ve Strabon Geographika Kitap XII),

4- Bölgenin ilk halklarının Tiberanlar, Makronlar, Kerkitler, Kometler, Khaldailer (=Halt’lar. Türkçeye giren halt etme tabiri bu grubun çok azgın olmasından dolayı bir deyim olarak yerleşmiştir), Mosynekler, Kimmerler, Amazonlar (=bir göğsü olmayan kadın savaşçılar. Belki bu kadınlar yüzündendir ki bölgede erkek işleri hala kadınlar tarafından yapılmaktadır) ve İskitler gibi Asyalı kavimler olduğunu,

5- Bu bölgede yaşayan Hepta - Kometlerin antik devirlerde sökülüp yeniden kurulabilen seyyar ağaç evlerde yaşadıklarını (Bu evler hala mevcuttur) ve Pompeius Komutasındaki 3 Roma bölüğünü yol kenarlarına bıraktıkları deli balla (Bu bal hala üretilmektedir) sarhoş ettikten sonra yok ettiklerini (Strabon Geographika Kitap XII),

6- Bu bölgenin doğusuna yerleşen, bu gün Gürcistan

içerisinde yer alan bazı şehirlerin kurucusu olan Kolkhislerin MÖ XV. yüzyılda buraya sefer düzenliyen Mısır kralı Seost-risin Askerleri olduğunu ve büyük bir medeniyet kurduklarını, Anadolu’da bu Mısırlıların getirdiği bir gelenek olarak sünnetin dini bir vecibe olarak ilk bu bölgede uygulanmaya başladığını (Herodot I. Kitap - Klio),

7- Bu bölgenin Hititliler, Asurlular, Kimmerler, İskitlerden sonra bir dönem yönetimini Persler gelene kadar ele geçiren Medlerin Karadeniz içlerinde kurdukları 7 surlu kentlerine dış surları beyaz olduğu için Akbadana (Bugünkü Türkçe ile beyaz boyalı şehir) dediklerini, (Herodot I. Kitap - Klio),

8- MÖ. 650’lerde Miletosluların kurdukları koloni kentlerin (Trapezus, Kerasus vb.) Roma imparatorluğu döneminde Perslerden geri alındıktan sonra kurulan Pontos Roma (Daha sonraları Pontus Rum devleti olarak anılacaktır) devletinin bayrağının Ay yıldız olduğunu,

9- Bölge halkının denizcilikte önceleri bol miktarlarda palamut, ton balığı, yunus avı yaparken, sonraları hamsiye kaldıklarını (Şimdilerde bu balık da bulunmuyor) (Strabon Geographika Kitap XII),

10- Bu bölgede Antik çağda Tiberan ve Khaldi döneminden kalma muhtemel Kaçkarlar çevresindeki 75 kalede hazineler saklandığını ancak bunların hala bulunamadığını (4 eylülde sanırım hep birlikte bu hazineleri arayabiliriz) (Strabon Geographika Kitap XII),

Biliyor muydunuz?

Sanırım az kurcalanmış bölge tarihinin bütün gizeminin Karadeniz’in derinliklerinde ve karadaki vahşi ormanların altına saklandığı bu bölgede doğa ve tarih dostu gören gözlere büyük sırlar sunabileceğini biraz olsun anlatabilmişizdir.

Saygılarımla.

* KTÜ Tıp Fakültesi

Sal Yaylası Kaçkar Dağları üzerindeki en özgün yaylalardan biri.

Laboratuvarlarda Kalite Yönetim Sistemi

► Hülya Aşkaroğlu*

Laboratuvar hizmeti içerdığı fonksiyon açısından son derece önemli bir hizmettir. Laboratuvar hizmetinden elde edilen sonuç, bir başka işlem sürecinin başlangıç noktası veya başlamış bir işlem sürecinin sonucuna yönelik karar noktasıdır. Laboratuvar hizmeti sağlık sektöründe faaliyet gösteren bir hizmet olduğundan önemi daha da artmaktadır. Örneğin, kan merkezlerinde bulunan ve kan grubu tayini ile kanda frengi, Hepatit B, Hepatit C ve AIDS tarama testlerini yapan bir laboratuvar düşünelim. Burada elde edilen test sonucunun doğru olup olmaması, sağlıklı bir insanın aldığı kanla ölümcül hastalıklara yakalanmasına, yanlış kan alarak yaşamını yitirmesine veya aldığı kanla sağlığına kavuşacak tedaviyi almasına neden olacaktır. O halde laboratuvarla yapılan işin ilk defada doğru olarak yapılması son derece önemlidir. Bunu başarabilmenin yolu **Laboratuvarın Yeterliliğini** ortaya koyacak **Kalite Yönetim Sistemini** kurmak ve uygulamaktır.

Laboratuvarların yeterliliği için genel şartları içeren sistem standardı “**TS - EN - ISO / IEC 17025 / Mayıs 2000 Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği için Genel Şartlar**” Standardıdır. Bu standart bir kalite sistemini çalıştırdıklarını, teknik olarak yeterli olduklarını ve geçerli teknik sonuçları üretebildiklerini göstermek isteyen laboratuvarların sağlaması gereken bütün şartları içerir. Bu standart personel sayısına veya deney/kalibrasyon faaliyetlerinin kapsamına bakılmaksızın, deney ve/veya kalibrasyon hizmeti veren bütün kuruluşlara uygulanabilir.

Laboratuvarlar **Deney Laboratuvarı** ve / veya **Kalibrasyon Laboratuvarı** olabilir. Deney Laboratuvarı, deneylerin yapıldığı laboratuvarlar olup Deney kavramı Terimler ve Tarifler konusunda 17025 standardında atıfta bulunulan ISO/IEC Guide 2-TS EN 45020 standardında şu şekilde tarif tanımlanmaktadır. Deney, verilen bir ürün, işlem veya hizmetin bir veya birden fazla özelliğinin, belirlenmiş bir sürece göre tespitini ihtiva eden teknik işlemdir. Kalibrasyon laboratuvarı ise, kalibrasyon işlemlerinin yapıldığı laboratuvar olup, Kalibrasyon kavramı yine 17025 standardında “Metrolojideki temel ve genel terimler için uluslararası sözlük” niteliğindeki TS 5798, VIM:1993 standardında şu şekilde tariflenmektedir. Kalibrasyon, belirli şartlar altında, bir ölçü aletinin veya ölçme sisteminin gösterdiği değerler ile ölçülerin bunlara tekabül eden ve bilinen değerleri arasında bir takım bağlantı kurma işlemidir. Bu yazıda, sadece Deney Laboratuvarları üzerinde durulacaktır.

TS-EN-ISO/IEC 17025 STANDARDININ ŞARTLARI

17025 standardının şartları iki temel başlıkta toplanmıştır.

1.YÖNETİM ŞARTLARI

Yönetim şartları başlığı altında 14 tane alt başlık yer almaktadır. Bunlar;

1-Kuruluş,

Laboratuvarlardan, standardın, müşterilerin, yasal otoritelerin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde organize olmaları ve yönetim sisteminin kurulu tesisleri, kurulu tesislerin dışındaki veya bağlantılı geçici veya gezici tesislerinde yapılan çalışmaları da kapsaması gerekliliği vurgulanmaktadır. Organizasyon yapısına ait gerekler açıklanmaktadır.

2-Kalite sistemi,

Kalite El Kitabı oluşturulması, Kalite Politikası ve hedeflerin belirlenmesi, dokümantasyon yapısının el kitabında tanımlanması istenmektedir.

3-Doküman kontrol,

İç ve dış kaynaklı, hizmet kalitesi açısından önemli tüm dokümanlar için onay, revizyon, dağıtım, geçersiz olanların yürürlükten kaldırılması gibi hususları içerecek şekilde dokümantasyon kontrol sistemi ve prosedürü oluşturulması istenmektedir.

4-Taleplerin, tekliflerin ve sözleşmelerin gözden geçirilmesi,

Müşteri isteklerinin doğru anlaşılması, isteklere göre laboratuvarın kendi yeterliliğini değerlendirmesi, farklı isteklerin karara bağlanması konularına yönelik sistem oluşturulması, prosedür yazılması, kayıt tutulması istenmektedir.

5-Deneylerin ve kalibrasyonların taşeronla verilmesi,

Mevcut faaliyetlerin bir kısmının tahmin edilemeyen sebepler veya devam eden işler nedeniyle taşeronla verilmesi gerektiğinde yapılması gereken çalışmalarla ilgili şartlar yer alır.

6-Satın alma hizmetleri ve donanım,

Hizmet kalitesini etkileyen gerekli hizmet ve donanım

malzemesinin seçilmesi ve satın alınması için bir politikaya ve prosedürlere sahip olunması, alım yapılan tedarikçilerin değerlendirilmesi konusundaki şartları içerir.

7-Müşteriye hizmet,

Müşteriyle işbirliği kanallarının oluşturulması konusundaki şartları içerir.

8-Şikayetler,

Şikayetlerin çözülmesi, incelenmesi konularındaki çalışmaları kapsar.

9-Uygun olmayan deney ve/veya kalibrasyon işinin kontrolü

Teknik konularla veya kalite sistemi ile ilgili konularda uygunsuzluk olduğunda yapılması gereken çalışmaları içerir.

10-Düzeltilici Faaliyet,

Uygunsuzlukların, hata tekrarlarının ortadan kaldırılması problemlerin temel nedenlerinin belirlenmesi için kurulması gereken sistemle ilgili çalışmaları içerir.

11-Önleyici faaliyet,

Potansiyel uygunsuzluklara karşı yapılması gereken çalışmaları içerir.

12-Kayıtların kontrolü,

Teknik ve kalite ile ilgili kayıtların tanımlanması, toplanması, tasnif edilmesi, saklama sürelerinin belirlenmesi gibi konularla ilgili şartları içerir.

13-İç tetkikler,

Laboratuvarda, faaliyetlerin kalite sisteminin şartlarına ve bu standardın şartlarına uygun olarak sürdürdüğünü doğrulamak için yapılması gereken iç denetimlerle ilgili istekleri içerir.

14-Yönetimin gözden geçirmesi,

Laboratuvar yönetiminin, uygunluk ve etkinliğin sürekliliğini sağlamak ve gerekli değişiklik ve ilerlemeleri gerçekleştirmek için yapması gereken gözden geçirme faaliyetine ait şartlar açıklanmaktadır.

2-TEKNİK ŞARTLAR

Teknik şartlar başlığı altında 10 tane alt başlık yer almaktadır. Bunlar;

1-Genel,

Laboratuvarda yapılan deneylerin doğruluk ve güvenilirliğini etkileyen genel faktörlerden bahsedilmektedir.

2-Personel,

Laboratuvarda çalışan personelin görev tanımlarının, vasıflandırma ve yetkilendirmenin yapılmasına eğitime yönelik plan ve prosedürlerin oluşturulmasına ait istekleri içermektedir.

3-Yerleşim ve çevre koşulları,

Deneylerin kalitesine etki eden çevre şartlarının belirlenerek, sonuçların olumsuzluğunu önleyecek çevre şartlarının ve yerleşim düzeninin oluşturulmasına dair istekler yer alır.

4-Deney ve kalibrasyon metodları ve metodun geçerli kılınması,

Deney metodlarının oluşturulması, standard olmayan metodların geçerli kılınması, ölçme belirsizliğinin hesaplanması konusundaki çalışmaları içerir.

5-Cihazlar,

Cihaz kullanım, bakım talimatları, cihazlara ait kayıtlar, uygun olmayan cihazlara yönelik yapılması gereken çalışmalar yer almaktadır.

6-Ölçümlerin izlenebilirliği,

Cihazların kalibrasyonlarının yapılması ve kalibrasyon konusundaki şartlar açıklanmaktadır.

7-Numune alma,

Numune alma metodları, planları, numune alma konusunda dikkat edilmesi gereken hususlar ve yazılması gereken prosedürlerle ilgili şartlar açıklanmaktadır.

8-Deney ve kalibrasyon numunelerinin taşınması ve nakli,

Numunenin nakli, laboratuvara taşınması, korunması, muhafazası ve/veya atılması için oluşturulması gereken prosedürler açıklanmaktadır.

9-Deney ve kalibrasyon sonuçlarının kalitesinin temini,

Deney sonuçlarının geçerliliğini izlemek için kalite kontrol prosedürlerinin oluşturulması hususundaki şartlar yer almaktadır.

10-Sonuçların rapor haline getirilmesi

Deney sonuçlarının rapor haline getirilmesi, raporda olması gereken bilgiler konusundaki açıklamalar yer almaktadır.

17025 standardının şartlarını yerine getirecek şekilde, sistemini dokümante eden ve uygulayan laboratuvarların hizmet kalitesinin artacağı açıktır. Laboratuvar ayrıca bu durumu belgelemek istediğinde Türk Standardları Enstitüsü'ne "Laboratuvar Yeterlilik Belgelendirmesi" için başvuruda bulunabilir.

** Endüstri Mühendisi*

26.05.2001 Olağan Genel Kurulu Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu

29.05.1999 Tarihinde yapılan “III. Olağan Genel Kurul” sonucunda seçilmiş yönetim kurulumuzun bugüne kadar yapmış olduğu faaliyetler şöyledir.

1. “Damla” isimli bültenimiz her ay düzenli olarak çıkartılmakta ve üyelerimize, reklam veren firmalara, merkezimizden adresine gönderilme isteği bulunanlara posta yolu ile ücretsiz olarak gönderilmektedir. Ayrıca Türkiye’nin hemen her ilindeki kan merkezlerine klinisyenlere iletmek üzere kargo yolu ile dağıtılmaktadır. Şu anda damla bültenimiz 42. sayısına ulaşmıştır.

2. Toplam üye sayımız 349’a ulaşmıştır.

3. Yurt çapında düzenli olarak yapılmakta olan “Kan ve Kan Komponentleri, Kullanma Endikasyonları, Transfüzyon Pratiği ve Kan Merkezi - Klinik İlişkisi” başlıklı konuları içeren sempozyumlar şimdiye kadar 7 ilde ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde düzenlenmiştir. Bu sempozyumlara her toplantıda yaklaşık 150 kişi katılmış katılımcılara sertifikalar, sempozyum kitabı verilmiş ve TTB kredilendirilmesi yapılmıştır.

4. Donör sorgulama formlarının ve cevap anahtarları daha çağdaş ve güncel hale getirilmesi için çalışmalar yapılmıştır.

5. Son Olağan Genel Kuruldan bu yana 31 Ekim - 5 Kasım 1999 tarihleri arasında Antalya’da III. ü kurs, 24-29 Eylül 2000 tarihleri arasında Kapadokya’da I. Ulusal Kongre ve IV. ü kurs yapılmıştır. Bu kurs ve kongrelere katılanlara sertifikaları verilmiş, kurs ve kongre kitapları önemli bir kaynak olacak şekilde hazırlanmıştır. TTB bu kurslar ve kongreyi kredilendirmiştir. Bu sene 4-8 Eylül 2001 tarihleri arasında Trabzon’da düzenlenecek olan kursun temel konusu “Kan Bankacılığı ve Transfüzyon Tıbbında Kalite” dir. Bu kurs TSE ile birlikte düzenlenmektedir.

6. KMTD yurt dışı ilişkileri içerisinde ESTM ve ISBT ile yakın temasta bulunmuş, önce Tayvan’da yapılan ISBT 10’uncu Batı

Pasifik bölgesel toplantısında ISBT Yönetim Kurulu ile görüşerek 2003 yılında yapılacak olan VIII. inci ISBT Avrupa Bölgesel toplantısının İstanbul’da yapılmasını sağlamıştır. Derneğimiz bu konuda Temmuz 2000 yılı içinde Viyana’da yapılan ISBT Dünya Kongresinde ISBT Yönetim Kurulu ile durum değerlendirmesi yapmış ve gerekli duyurularda bulunmuştur. Bu sene Temmuz ayı içinde Paris’te yapılacak olan VII. inci Avrupa Kongresinde ve gelecek sene Kanada’da yapılacak olan Dünya Kongresinde de gerekli temaslarda bulunarak Türkiye’de yapılacak olan Kongrenin başarılı bir şekilde geçmesi için çalışmalarını sürdürecektir. Derneğimiz bu konuda bir organizasyon firması ile birlikte çalışmaktadır. Bu firma ile sözleşme daha sonra imzalanacaktır.

7. KMTD Kızılay’ın bir meslek içi eğitim olarak düzenlediği kurslarda aktif olarak rol alarak hem kurs kitabının oluşturulmasında hem de kursiyerlerin eğitilmesinde Kızılay ile birlikte çalışmıştır.

8. Bu çalışma dönemi içinde derneğimiz elemanlarını değiştirmiş ve Bayram Mengi ve Tamer Karşlı dernek personeli olarak görev almışlardır.

9. Eski dernek merkezinin yıkılarak yeni bir bina yapılması nedeniyle dernek merkezimiz Bağdat Caddesi Kumbarcılar Çıkma-zı Birlik Apartmanı B Blok No:16 D:24 Feneryolu/Kadıköy adresine taşınmıştır. Bu yeni adreste derneğe yeni mobilyalar alınarak gerekli mekansal düzenlemeler yapılmıştır.

10. 8 Nisan 2000 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurulda dernek merkezi olarak bir yer alınması kararlaştırılmış olmasına rağmen çeşitli nedenlerle yeni yer alınmasından vaz geçilmiştir.

11. Bu çalışma döneminde derneğin bilimsel çalışmalarda kullanılmak üzere eksikliği duyulan teknik ekipman ve bazı demirbaş cihazlar almıştır. (Barkovizyon, Diz Üstü Bilgisayar, Tam Donanımlı Masa Üstü Bilgisayar vs).

Kan Merkezleri ve Transfüzyon Derneği 26.05.2001 Tarihinde yapılan IV. Olağan Genel Kurulda Yönetim ve Denetim Kurulu Yedek ve Asil Üyeleri Yukarıdaki gibi seçildi. Yönetim Kurulu kendi içerisinde seçim yaparak Yönetim Kurulu Başkanlığına Prof. Dr. Mahmut Bayık’ı, II. Başkanlığa Uzm. Dr. Ramazan Uluhan’ı, Genel Sekreterliğe Uzm. Dr. Fuat Çetinkaya’yı ve Muhasis üyeliğe Uzm. Dr. Reha Masatlı’yı görevlendirmiştir.

Yönetim Kurulu (Asil)

Dr.Mahmut Bayık
Dr.Ramazan Uluhan
Dr.Reha Masatlı
Dr.Hüsni Altunay
Dr.Nilgün Acar
Dr.N.Banu Kılıç
Dr.Erhun Merdanoğulları
Dr.Fuat Çetinkaya
Dr.Gülyüz Öztürk
Dr.Yasemin Heper
Dr.Uğur Anter

Denetim Kurulu (Asil)

Dr.N.Nuri Solaz
Dr.Önder Aslan
Bio.Muhsin Atik

Yönetim Kurulu (Yedek)

Dr.Ercüment Ovalı
Dr.Şaban Özbayburtlu
Dr.Sema Anak
Dr.Nurcan Adatepe
Dr.Faruk Aydın

Denetim Kurulu (Yedek)

Dr.Nur Arditi Benzonana
Dr.Meral Sönmezoğlu
Dr.Ünsal Sohtorik

Kan Merkezimize hoş geldiniz

Aşağıdaki sorular kan vericisini (donör) ve kanı alacak olan kişiyi (hasta) korumak amacıyla düzenlenmiştir. Unutmayınız ki verdiğiniz kan korumasız, bilinci kapalı, kanı reddetme şansı olmayan masum bir hastaya ya da yeni doğmuş bir bebeğe verilebilir. Bu forma vereceğiniz doğru ve samimi yanıtlarınız, tüm muayene ve tarama testleri sonuçlarından daha değerlidir. Formu doldurduğunuzda kan verme konusunda hala şüpheleriniz varsa kimseye bir açıklama yapmadan kan merkezini terk edebilir veya kan merkezi doktoruyla özel olarak görüşebilirsiniz.

Teşekkürler.

1- Bugün kendinizi kan bağışlayacak kadar iyi ve sağlıklı hissediyor musunuz?	Evet	Hayır
2- Bugüne kadar baş vurduğunuz kan merkezlerinden ret edildiğiniz oldu mu?	Hayır	Evet
3- Hastane, doktor, hemşire, iğne, kan tutma gibi korkularınız var mı?	Evet	Hayır
4- Daha önce kan veya kan ürünü bağışladınız mı? Evet En son ne zaman?		Hayır
5- Son 3 gün içinde diş hekimine gittiniz mi?	Hayır	Evet
6- Son 1 yıl içinde aşı yaptırdınız mı?	Hayır	Evet
7- Aşağıdaki hastalıklar nedeniyle 1 yıl içinde ilaç kullandınız mı?		
Ya da hala kullanıyor musunuz?	Evet	Hayır
Şeker (diyabet) Sara (epilepsi) Kalp Akciğer Böbrek Verem		
Karaciğer (hepatit, sarılık) Sıtma Kanser (selim veya habis tümör) Kan		
Diğer Hastalıklar:.....	Cilt	
8- Son 1 yıl içinde size kan ve/ veya kan ürünü verildi mi?	Evet	Hayır
9- Son 1 yıl içinde size küçük ya da büyük cerrahi girişimde bulunuldu mu?	Hayır	Evet
10- Son 1 yıl içinde kulak veya cildinizin başka bir yerini deldirttiniz mi? Dövme yaptırdınız mı?	Hayır	Evet
11- Son bir yıl içinde seks yoluyla bulaşabilen enfeksiyon hastalıklarını (AİDS, Sifiliz, Bel soğukluğu, Hepatit vb) kapabileceğiniz şüpheli bir cinsel ilişkiniz oldu mu?		
Sizin böyle bir hastalığınız var mı?	Evet	Hayır
12- Uyuşturucu kullanıyor musunuz? (Esrar, eroin, kokain, v.b.)	Evet	Hayır
13- KADINLAR İÇİN: Son iki ay içinde düşük yaptınız mı? Kürtaj oldunuz mu?		
Hamile misiniz? Hamilelik şüphesi duyuyor musunuz?	Hayır	Evet
14- Yukarıdaki tüm soruları anlayarak mı yanıtladınız?	Evet	Hayır
15- Acil bir kan ihtiyacı olduğunda kan bağışlamak ister misiniz ?	Evet	Hayır

Kan bağışlayan kişilerin(Donör) başına gelebilecek risklerle ilgili bilgilendirme formlarını okudum. Kan ve kan ürünü bağışının önemi, işlemin nasıl gerçekleştiği konusunda bana yeterli bilgi verildi. Kan bağışlanması ile ilgili broşür halinde ve sözlü olarak bana sunulan bilgilerin tamamını anladım. Bu şartlar altında gönüllü olarak kan bağışlamak istiyorum.

Kan Bağışında Bulunan Kişinin

İMZA:

Adı/Soyadı:.....

Doğum Yeri:..... Doğum Tarihi:/...../.....

Cinsiyeti: E K

Kan Grubu

Rh ()

ADRES BİLGİLERİ

Sokak:

İlçe:

Ev Tel:

İl:

İş Tel:

Mahalle:

Posta Kodu:

Fax:

E-Posta:

CepTel:

AŞAĞIDAKİ BÖLÜM KAN MERKEZİ TARAFINDAN DOLDURULACAKTIR

FİZİK MUAYENE:

TA:..... mmHg

Hb/Hct:.....

Nabız:...../dk.

Hemşire/Teknisyen Onayı

Ağırlık:.....kg

Vücut ısı:.....° C

DÜŞÜNCELER:

Kabul

Geçici Ret

Kalıcı Ret

Doktor Kaşesi / İmza

Derneğimizin düzenlemiş olduğu "Donör Bilgileri" formu ile ilgili eleştiri ve görüşlerinizi lütfen bize bildiriniz.

Dr. Erhun Merdanoğulları

erhun@yahoo.com

KMTD Fax:

(0216) 414 44 19